

Omvärld AcadeMedia Vux april 2026

April är månaden när fyra för oss relevanta myndigheter redovisar årets andra utgiftsprognos. Denna gång är det endast små rörelser jämfört med föregående prognos (februari). *Arbetsförmedlingen* skriver ner volymerna för matchningstjänster något. *Skolverket* lämnar prognosen för yrkesvux oförändrad. *Myndigheten för yrkeshögskolan* lämnar prognosen över antalet årsplatser 2026–2029 oförändrad. *Migrationsverket* står för den mest dramatiska revideringen när man i denna prognos inte längre utgår från att 23 000 ukrainska flyktingar som vistas i Sverige under massflyktsdirektivet kommer att söka i asyl när direktivet löper ut i mars 2027. Nu antar Migrationsverket i stället att dessa flyktingar återvänder till Ukraina inom ramen för ett återvändandeprogram.

Den 24 april kunde man i Västerviks-Tidningen läsa att Arbetsförmedlingen häver samtliga avtal med Arena Utbildning. Bolaget är en av de största leverantörerna till Arbetsförmedlingen och beslutet berör ca 560 deltagare i arbetsmarknadsutbildning nationellt. Hävningen görs med anledning av ett otillåtet samarbete med ett konkurrerande bolag i samband med tidigare upphandlingar av arbetsmarknadsutbildning.

Mer om detta och annat kan du läsa längre ner i rapporten. All text är vår egen, där annat inte framgår. De **röda länkarna** leder till källan. Feedback på innehållet i denna rapport mottages tacksamt! Kontakta ola.johansson@academedia.se

Våra stående bevakningsområden är:

[Politik och reformer](#)

[Demografi](#)

[Konkurrenter](#)

[AI](#)

[Upphandling](#)

Politik och reformer

Nytt språkkrav inom äldreomsorgen

Ett nytt språkkrav skrivs in i socialtjänstlagen den 1 juli 2026. Skolverket får samtidigt i uppdrag att ta fram stöd för hur undervisning i svenska som andraspråk (nivå 1) kan integreras med yrkesämnena inom vård- och omsorgsprogrammet.

[Regeringen vill stärka svenskan i äldreomsorgen genom yrkesnära undervisning i komvux](#)

Undantag från lönekrav föreslås för vissa yrken

Riksdagen har beslutat om nya regler för arbetskraftsinvandring från länder utanför EU/EES, som träder i kraft den 1 juni 2026. Då införs ett skärpt lönekrav på 90 procent av medianlönen, vilket för närvarande motsvarar cirka 33 390 kronor i månaden.

Migrationsverket har på regeringens uppdrag föreslagit att 81 yrken ska undantas från det höjda lönekravet. Bland dessa finns lärare, ingenjörer, tekniker, läkare, kockar och undersköterskor inom äldreomsorg. Formellt sett finns inget beslut om undantagen ännu. Regeringen har sagt att de ska återkomma med besked innan sommaren om vilka yrken som ska undantas. Frågan splittrar Tidöpartierna, SD har meddelat att man inte står bakom undantagen.

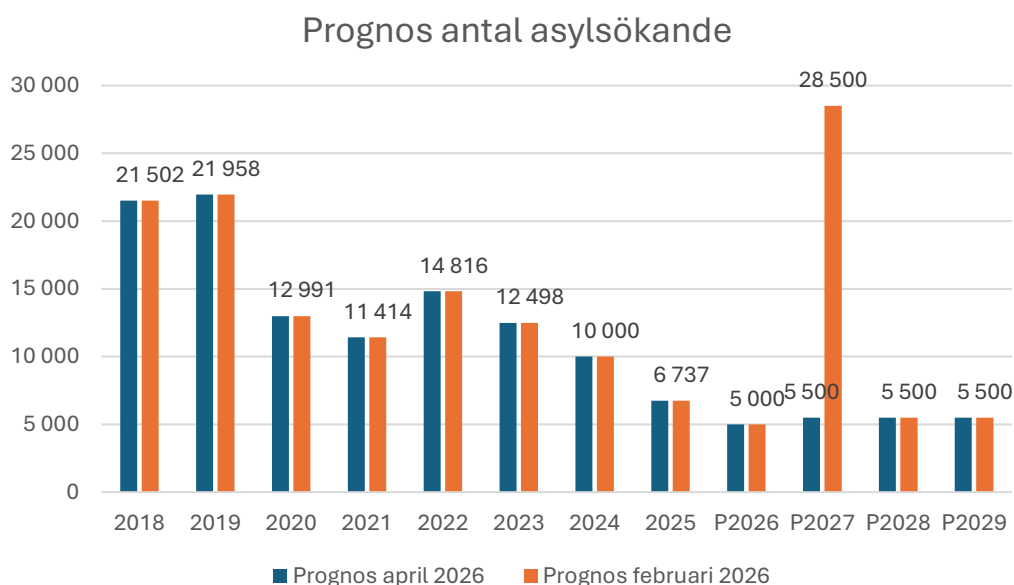
[81 yrken föreslås slippa lönekrav för arbetskraftsinvandrare \(Arbetsvärlden\)](#)

[SD sågar regeringens undantag för arbetskraftsinvandring \(Arbetet\)](#)

Demografi

Ukrainska flyktingar antas återvända

I Migrationsverkets tidigare prognoser har man utgått från att ukrainska flyktingar som vistas i Sverige under massflyktsdirektivet kommer att söka asyl när direktivet löper ut i mars 2027. I den senaste prognosen gör man i stället antagandet att majoriteten av dem återvänder till Ukraina inom ramen för ett återvändarprogram som Migrationsverket fått i uppdrag av regeringen att ta fram. Prognosen för asylsökande 2027 sänks därför drastiskt, från ca 28 500 till 5 500.

Även om minskningen är dramatisk bör man ha med sig att det tidigare antagandet om att 23 000 ukrainska flyktingar skulle välja att söka asyl var tämligen teoretiskt. Till saken hör också att Migrationsverket tidigare bedömt att majoriteten av ukrainska flyktingar troligen inte kommer anses ha tillräckliga skäl för att beviljas asyl i Sverige.

[Oro i Mellanöstern påverkar inte Migrationsverkets prognos](#)

Arbetsförmedlingen skriver ner prognosen för matchningstjänster

I årets andra utgiftsprognos ligger Arbetsförmedlingens bild av arbetslösheten i huvudsak fast.

Område	Aprilprognos för 2026	Förändring jämfört med februari
Inskrivna arbetslösa	345 000, 6,8 %	I huvudsak oförändrad bild
Upphandlade matchningstjänster	39 200 deltagare/månad	-1 400 deltagare/månad
Arbetsmarknadsutbildning	7 500 deltagare/månad	Oförändrat

För upphandlade matchningstjänster är aprilprognosen dock svagare än februariprognosen. Antalet deltagare 2026 beräknas nu uppgå till i genomsnitt 39 200 personer per månad, vilket är 1 400 färre än i februariprognosen. Minskningen förklaras med lägre anslag enligt vårpropositionen och med Arbetsförmedlingens prioritering att i högre grad använda arbetsnära insatser för arbetssökande som står längre från arbetsmarknaden.

För arbetsmarknadsutbildning är bilden mer oförändrad. Antalet deltagare beräknas till i genomsnitt 7 500 personer per månad under 2026, samma nivå som i februariprognosen. Arbetsförmedlingen skriver fortsatt att man har vidtagit åtgärder för att fler ska kunna ta del av arbetsmarknadsutbildning, men att ambitionsnivån begränsas av det ekonomiska utrymmet kommande år.

[Prognos för utbetalningar april 2026 \(Arbetsförmedlingen\)](#)

Fler unga väljer yrkesprogram

Antalet gymnasieelever som väljer yrkesprogram ökar med nästan 6 procent läsåret 2025/26. Störst är ökningen inom bygg och anläggning, industriteknik samt hotell och turism, branscher där komvux spelar en viktig roll för kompetensförsörjningen.

Statistiken gäller uteslutande gymnasieskolan, men möjligen speglar trenden ett bredare - mycket efterlängt - skifte i synen på yrkesutbildning.

[Intresset för yrkesutbildning växer \(Yrkesläraren\)](#)

[Trendbrott – fler unga väljer en yrkesutbildning på gymnasiet \(LO-seminarium\)](#)

Statistisk årsrapport 2026

Den statistiska årsrapport som *Myndigheten för yrkeshögskolan* publicerade den 30 april beskriver en sektor i stark tillväxt med hög efterfrågan, men med utmaningar kring genomströmning, arbetsmarknadsrelevans och studentnöjdhet.

De leverantörer som sannolikt står starkast framåt är de som kan kombinera attraktiva utbildningar med högt söktryck, låg andel tomma platser, stark genomströmning, fungerande distanspedagogik och dokumenterat goda arbetsmarknadsutfall. Några andra slutsatser i rapporten:

- **Volymtillväxt och efterfrågan**
Expansionen som startade 2018 fortsätter att synas i statistiken. Antalet behöriga sökande nådde sin högsta nivå hittills under 2025. Totalt fanns 2,3 behöriga sökande per plats, också det en rekordnivå.
- **Kurser inom YH växer kraftigt**
Antalet pågående kurser ökade från 475 (2024) till 614 (2025), och antalet antagna som påbörjade studier ökade med 31 procent, till 25 700. Nästan alla kursstuderande läste på distans
- **Ökad andel utrikes födda**
Andelen utrikes födda bland antagna har ökat kraftigt, från 17 procent (2015) till 28 procent (2025).
- **Examensgrad och genomströmning**
Examensgraden låg på 69 procent (2024) — en marginell ökning jämfört med 2023, men fortfarande lägre än toppnivåerna. Av dem med slutår 2024 hade 25 procent hoppat av innan utbildningens slut.
- **Sysselsättning efter examen — försämrad matchning**
81 procent av de examinerade 2024 var i arbete ett år senare, men det är den lägsta andelen hittills och en minskning med tre procentenheter. Därtill uppgav bara 58 procent att arbetet helt eller till stor del stämde överens med utbildningen, en minskning med 4 procentenheter och den lägsta andelen sedan 2015.
- **Studentnöjdhet sjunker**
81 procent av de examinerade 2024 var nöjda med utbildningen som helhet, en minskning med 4 procentenheter jämfört med 2023.

- **Privata anordnare dominerar alltmer**

2025 bedrevs YH-program av 226 utbildningsanordnare, varav 147 privata. Privata anordnare utgjorde 65 procent av anordnarna men stod för 78 procent av studerandeplatserna.

- **Distans ökar – men har lägre genomströmning**

Andelen platser på distansutbildningar har mer än fördubblats sedan 2015, och 42 procent av platserna på omgångar som startade 2025 fanns på distans. Examensgraden är lägre på distans än i bunden form: 62 procent jämfört med 73 procent 2024.

[Statistisk årsrapport 2026](#)

Konkurrenter

Arbetsförmedlingen häver avtal med Arena Utbildning

Arbetsförmedlingen häver samtliga avtal med Arena Utbildning, ett dotterbolag inom Arenakoncernen. Avtalen avser arbetsmarknadsutbildning. Myndigheten hänvisar till allvarligt fel i yrkesutövningen enligt LOU, kopplat till uppgifter om att bolaget försökt påverka en konkurrent i en upphandling. Arena Utbildning bestrider bilden och menar att beslutet inte grundas på konstaterade kvalitetsbrister i utbildningarna. Hävningen innebär att cirka 560 deltagare nationellt påverkas.

Nyheten återfanns i två artiklar i Västerviks-Tidningen 24 och 29 april, båda tyvärr bakom betallänk. Frågan lär komma att uppmärksammas i andra medier, en uppdatering kommer i nästa månads omvärldsrapport.

[Utbildningen nedlagd: "Utgör ett allvarligt fel" \(Västerviks-Tidningen, betallänk\)](#)

[Därför stoppades utbildningen i Västervik \(Västerviks-Tidningen, betallänk\)](#)

Ytterligare 57 avtal inom Rusta och matcha sägs upp

I Arbetsförmedlingens andra resultatbaserade uppföljning uppvisar 57 avtal så låga resultat att myndigheten säger upp dem. För ett drygt år sedan hävdes 94 avtal av samma skäl. Därutöver har ca 70 avtal sagts upp av leverantörerna själva.

De avtal som inte har nått upp till kvalitetskraven stoppas den 15 april och hävs formellt den 6 maj. De tio leverantörer med sammanlagt flest hävda avtal ses nedan.

Leverantör	Hävda avtal	Antal deltagare i tjänsten
ETU Match AB	12	737
AB Ability Coaching	11	763
Arbetslivsresurs Ar AB	11	1 735
Studentconsulting Sweden AB	6	243
Enrival AB	4	1 602
Medborgarskolan Region Väst	4	90
AAA Livek Sjuhärad AB	3	151
Abf Progress	3	118
Hos Bois AB	3	16
Miljonbemanning AB	3	387

[Arbetsförmedlingen häver 57 avtal med leverantörer \(Arbetsförmedlingen\)](#)

AI

AI hotar unga akademiker

AI gör det allt svårare för unga akademiker att ta sig in på arbetsmarknaden. Juniora tjänster inom bland annat juridik, ekonomi och teknik kan i ökande utsträckning hanteras av mer erfarna medarbetare med AI-stöd. Nu tvingas både universitet och arbetsgivare att tänka om – med fokus på kompetenser som kritiskt tänkande, sakkunskap och professionellt omdöme som AI inte kan ersätta.

[AI hotar unga akademiker – så ska skolorna komma i kapp \(TN\)](#)

SKR och Ifous tar fram AI-verktyg för skolhuvudmän

SKR och Ifous leder ett nationellt initiativ där 18 aktörer samverkar för att ta fram ett webbaserat scenariorverktyg som ska hjälpa skolhuvudmän att styra och leda AI-arbetet på lokal nivå. Verktyget lanseras den 1 juni 2026 och syftar till att stärka kompetens och säkerställa ett säkert, etiskt och likvärdigt användande av AI i skolan – i ett läge där nationella riktlinjer ännu saknas.

[AI för skolhuvudmän \(SKR\)](#)

Upphandling

MYH inför grad av interaktion som del av ansökan

Från och med årets ansökningsomgång är frågan om ”grad av interaktion” i utbildningen ett kriterium. Det är leverantören själv som anger interaktionsnivån i sin ansökan. En nedre tillåten gräns gäller, och högre grad av interaktion kan ge högre schablonersättning.

Utvecklingen påminner om den vi sett inom komvuxutbildning på distans. För att komma till rätta med den lägre genomströmningen inom distansutbildning har ett antal kommuner infört krav på olika former av interaktion mellan lärare och elev, till exempel genom fjärrundervisning. Stockholms stad baserade i sin senaste upphandling utvärderingen delvis på anbudslämnarnas beskrivning av interaktionen mellan lärare och elev.

[Gd kommenterar: Yrkehögskoleutbildning kräver interaktion \(MYH\)](#)

Kommun tvingas till rättelse vid onormalt lågt anbud

”Kammarrätten slår fast att allmänna förklaringar om effektivitet inte är tillräckliga vid extrema prisavvikelser. Domstolen upphäver förvaltningsrättens tidigare avgörande och tvingar en kommun att rätta sin upphandling [...]. Domen belyser [...] myndighetens skyldighet att kritiskt värdera de svar som lämnas för att motverka osund konkurrens och säkerställa seriösa affärsvillkor.”

[Kommun tvingas till rättelse vid onormalt lågt anbud \(JP Infonet\)](#)

